

въ случаите, където имъ се налагатъ известни несправедливи задължения. Тая борба България я е водила по много въпроси, по редъ въпроси главно отъ имотенъ характеръ, бихъ казалъ, отъ репарационенъ, възстановителенъ характеръ, които иматъ характеръ на плащания.

Обаче, същевременно азъ тръбва да кажа, че въ никой случай нашата дума, думата на опозицията презъ време на войната не биде слушана. По известни въпроси, при известни положения, нашата държава се е поставяла на становища, които не биха могли да бѫдатъ защищавани отъ едно по-обективно разбиране, отъ становището на сегашното международно право. Нѣкои отъ васъ, които сѫ били тогава народни представители, си спомнятъ непрекъснатъ протести, които представителите на тогавашната опозиция, особено г. Ляпчевъ, струва ми се и г. Мушановъ, въ нееднократни случаи и тукъ въ плenuma, и въ комисии сѫ отправляли къмъ тогавашното правителство — предупреждавали сѫ го да не предприема известни действия, които сѫ несъгласни съ установеното международно право. Така напр., имаше отправенъ енергиченъ протестъ противъ прилагането на българскиятъ закони въ окупираниетъ отъ българската войска сръбски земи, което не съответствуваше на международните норми, на международното право; противъ създаването въ тия земи не на военни, а на гражданска български сѫдилища. Последното може-би още можеше да се оправдае поради туй, че нѣмаше сръбски сѫдилища — всички бѣха избѣгали. Имаше протестъ и предупреждение отъ страна на опозицията противъ събиране наилъците по разпоредбите на нашите закони, а не по законите, които сѫществуваха въ Сърбия по онова време. Протести се отправяха и срещу онази администрация, която нахлу въ тия окупирани земи и която възбуди негодувание даже въ мяста, където бихме могли да разчитаме на друго настроение. Защото действително като-ли тамъ се отправи единъ потокъ отъ всичките възможни негодии, които сѫществуваха тогава въ българската земя. Но ние отправяхме такива протести и въ други случаи. Азъ нѣма да се връщамъ къмъ тѣхъ, защото нѣкои отъ тѣхъ сѫ печални, нѣкои отъ тѣхъ сѫ основата на щетите, които сме платили за които нѣкога тукъ се говори, че сѫ подаръкъ, щети, които бѣха опредѣлени въ конвенцията ни съ Юgosлавия. Тѣ сѫ болни спомени, да не се връщамъ къмъ тѣхъ.

Но има и други факти. Тогавашниятъ министър-председател си бѣше представилъ, че той е началникъ на свѣта, победилъ е всички и може да прави каквото си ще. Затуй мобилизъ на Деклозиеръ бѣха продадени на бить пазарь. Бѣха продадени и мобилизъ на пълномощния министъръ Шарло, представителъ на чуждите носители на български облигации. Но това не стигна. Продаде се цѣлата мобили-